

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-43>

УДК 33.054.22:005.936.3:005.52

Економічне обґрунтування та розрахунок резервів можливого збільшення прибутку і рентабельності підприємства на прикладі ТОВ «Макбуд сервіс»

Брюшкова Н.О.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту і логістики
Одеської національної академії харчових технологій

Завістовська Я.О.

магістрант
Одеської національної академії харчових технологій

Головна мета існування підприємства – отримання прибутку від його діяльності, зростання рівня прибутковості та рентабельності у перспективі. У статті йдеться про економічне обґрунтування та практичне застосування розрахунку резервів збільшення прибутку та рентабельності на конкретному прикладі підприємства.

Ключові слова: підприємство, прибуток, прибутковість, рентабельність, ефективність, факторний аналіз, фінансові результати.

Брюшкова Н.А., Завістовская Я.О. ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ И РАСЧЕТ РЕЗЕРВОВ ВОЗМОЖНОГО УВЕЛИЧЕНИЯ ПРИБЫЛИ И РЕНТАБЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ ООО «МАКБУД СЕРВИС»

Главная цель существования предприятия – получение прибыли от его деятельности, а также рост уровня доходности и рентабельности в перспективе. В статье говорится об экономическом обосновании и практическом применении расчета резервов увеличения прибыли и рентабельности на конкретном примере действующего предприятия.

Ключевые слова: предприятие, прибыль, доходность, рентабельность, эффективность, факторный анализ, финансовые результаты.

Brushkova N.O., Zavistovskaya Ya.O. ECONOMIC RATIONALE AND CALCULATION OF RESERVES FOR POSSIBLE GROWTH OF PROFIT AND PROFITABILITY OF THE ENTERPRISE AT THE EXAMPLE OF MAKBUD SERVICE LTD.

The main purpose of the company's existence is to generate profit from its activities, and the growth of profitability and profitableness in the future. The article deals with the economic substantiation and practical application of the calculation of reserves for increase of profit and profitableness on a concrete example of the operating enterprise.

Keywords: enterprise, profit, profitableness, profitableness, efficiency, factor analysis, financial results.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Ефективність господарської діяльності підприємства є предметом уваги всіх суб'єктів економічних відносин. У сучасних умовах господарювання в Україні відбувається суттєве зниження рівня доходів підприємств, що призводить до зниження прибутковості та рентабельності або навіть до збиткової діяльності суб'єктів господарювання.

Прибуток є основою економічного та соціального розвитку підприємства, характеризує ефективність виробництва та впливає не лише на добробут його власників, а й на розвиток держави в цілому.

Саме значна роль прибутку в розвитку як підприємства, так і держави, визначає необ-

хідність дослідження питань пошуку резервів зростання прибутку та рентабельності підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Прибутковість та рентабельність – теми, які досить широко розкриті в економічній літературі. Проблеми економічного обґрунтування та ефективного управління прибутком розглянуто в працях таких вітчизняних науковців, як Т.О. Білик, І.А. Бланк, М.І. Баканов, С.Б. Бернгольц, А.Д. Шеремет, В.В. Ковальов, М.Н. Крейніна, Р.С. Сайфулін, В.П. Привалов, О.О. Терещенко, В.О. Мец, Г.В. Савицька та інші. Зважаючи на кризовий розвиток української економіки, потрібно активізувати пошук найбільш ефективних практичних засобів

щодо пошуку можливих резервів збільшення прибутковості і рентабельності вітчизняних підприємств.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість наукових досліджень, присвячених проблемам прибутковості і рентабельності господарської діяльності підприємств, досі не існує єдиного універсального підходу до економічного обґрунтування та розрахунку резервів можливого збільшення прибутку та рентабельності підприємств в Україні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у дослідженні теоретичних основ поняття прибутку підприємства, економічному обґрунтуванні та розрахунку резервів зростання прибутку для практичного застосування отриманих результатів у діяльності підприємств, що є основною метою аналізу прибутку і рентабельності будь-якого підприємства.

Для досягнення мети в статті поставлено та вирішено такі завдання:

- досліджено теоретичні аспекти прибутку та рентабельності підприємства;
- проведено горизонтальний та вертикальний аналіз абсолютних показників фінансових результатів діяльності ТОВ «МАКБУД СЕРВІС» та факторний аналіз його прибутковості;
- визначено та розраховано економічний ефект від можливих резервів зростання прибутку для ТОВ «МАКБУД СЕРВІС».

Виклад основного матеріалу дослідження. Найважливіший показник фінансової діяльності підприємства – його прибуток, який характеризують абсолютні та відносні показники. Абсолютний показник – сума прибутку у грошовому відображенні. Відносний показник – це рівень рентабельності діяльності підприємства.

Прибуток – це частина чистого доходу, який отримує підприємство після реалізації продукції як винагороду за вкладений капітал і ризик підприємницької діяльності. Кількісно він становить різницю між сукупними доходами (після сплати податку на додану вартість, акцизного збору та інших відрахувань із виручки в бюджетні і небюджетні фонди) і сукупними витратами звітного періоду. Обсяг прибутку, рівень рентабельності залежать від виробничої, постачальницької, маркетингової, інвестиційної й фінансової діяльності підприємства. Тому ці показники характеризують усі сторони господарської діяльності підприємства [1, с. 273].

Рентабельність безпосередньо пов'язана з величиною прибутку. Як відносний показник ефективності діяльності підприємства, рентабельність вимірює дохідність підприємства з різних позицій. У показниках рентабельності проявляється взаємозв'язок абсолютної величини економічного ефекту (прибутку) й обсягу засобів, які використовуються для його одержання (матеріальних, трудових та ін., коли йдеться про рентабельність продукції і витрат; виробничих фондів, коли йдеться про рентабельність капіталу) [2, с. 399].

Тобто в сучасних умовах господарювання прибуток це:

- головна мета існування підприємства та підприємницької діяльності;
- основа сталого розвитку держави;
- показник ефективності господарської діяльності підприємств;
- джерело фінансового добробуту як підприємства, так і держави.

Досягнення максимальної величини прибутку і мінімізації збитку – одна із основних цілей будь-якої комерційної організації. Тому основна мета аналізу прибутку і рентабельності – виявлення й оцінка резервів зростання фінансових результатів та впровадження їх у практичну діяльність [3, с. 193].

Основними завданнями аналізу прибутку підприємства є такі:

- оцінка динаміки фінансових результатів діяльності підприємства;
- факторний аналіз прибутковості;
- аналіз витрат, що здійснюються підприємством;
- вияв резервів зростання прибутку та рентабельності.

Для виконання горизонтального аналізу й оцінки рівня і динаміки абсолютних показників прибутку ТОВ «МАКБУД СЕРВІС» складемо таблицю 1, що складається за результатами бухгалтерської звітності підприємства (форма 2).

Із даних таблиці 1 видно, що сума прибутку до оподаткування збільшилася за 2015–2016 рр. на 64,70 тис. грн., що становить 91,26%, у 2016–2017 рр., прибуток від звичайної діяльності збільшився на 172,10 тис. грн. (126,92%), тому й збільшився чистий прибуток звітного періоду, який залишається у розпорядженні підприємства після оподаткування.

Чистий прибуток звітного періоду має досить високий рівень зростання, прибуток від реалізації зростає повільніше. Приріст загальної суми прибутку у 2015–2016 рр. на 323,40 тис. грн., або на 97,35%, його зрос-

Таблиця 1

**Аналіз динаміки фінансових результатів діяльності підприємства
ТОВ «МАКБУД СЕРВІС»**

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Зміна 2015-2016 рр. (+, -)		Зміна 2016-2017 рр. (+, -)	
	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1. Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток)	332,20	655,60	693,30	323,40	97,35	37,70	5,75
2. Інші операційні доходи	0,30	0,20	0,30	-0,10	-33,33	0,10	50,00
3. Інші операційні витрати	250,90	471,10	368,30	220,20	87,76	-102,8	-21,82
4. Прибуток (збиток) від операційної діяльності	81,60	164,30	307,70	82,70	101,35	143,40	87,28
5. Інші позареалізаційні витрати	10,70	20,40	17,50	9,70	90,65	-2,90	-14,22
6. Прибуток (збиток) від звичайної діяльності	70,90	135,60	307,70	64,70	91,26	172,10	126,92
7. Податок на прибуток від звичайної діяльності	36,80	28,70	25,20	-8,10	-22,01	-3,50	-12,20
8. Чистий прибуток (збиток) звітного періоду	34,10	135,60	282,50	101,50	297,65	146,90	108,33

тання кінець 2017 р. на 37,70 тис. грн. (5,75%) було зумовлене збільшенням прибутку від реалізації, що є позитивними змінами. Прибуток від звичайної діяльності також зростає і його зростання випереджало зростання чистого прибутку у 2017 році.

Разом із позитивними змінами в динаміці фінансових результатів ТОВ «МАКБУД СЕРВІС» є негативні зміни. У 2015–2016 рр. значно зросли інші операційні витрати на 220,20 тис. грн., або на 87,76 %, і позареалізаційні витрати на 9,70 тис. грн., або на 90,65%. Що стосується 2016–2017 рр. то спостерігалось зниження цих показників, але воно було не суттєвим (21,82%, та 14,22% відповідно). Темп зростання показників операційного прибутку не перевищував темпи зростання показників інших операційних й інших позареалізаційних витрат, що позитивно відзначилося на загальній позитивній динаміці фінансових результатів діяльності підприємства.

Для подальшого аналізу потрібно розглянути вплив окремих факторів на відносну зміну суми прибутку до оподаткування. Абсолютну зміну кожного показника слід поділити на величину прибутку попереднього періоду, що дасть нам змогу визначити його вплив на загальну суму прибутку. Додатне значення зміни показника означає, що аналізований фактор сприятиме збільшенню прибутку, від'ємне значення факторного показника свідчить про зменшення прибутку [4, с. 81].

Вплив збільшення суми прибутку від реалізації на величину прибутку до оподаткування:
2015–2016 рр. $323,40/135,60 \cdot 100\% = +238,4\%$;
2016–2017 рр. $37,70/307,70 \cdot 100\% = +12,25\%$.

Вплив зміни інших операційних доходів на величину прибутку до оподаткування:

2015–2016 рр. $-0,10/135,60 \cdot 100\% = -0,07\%$;
2016–2017 рр. $0,10/307,70 \cdot 100\% = +0,03\%$.

Вплив зміни інших операційних витрат на величину прибутку до оподаткування:

2015–2016 рр. $220,20/135,60 \cdot 100\% = +162,39\%$;
2016–2017 рр. $-102,80/307,70 \cdot 100\% = -33,40\%$.

Вплив зміни позареалізаційних витрат на величину прибутку до оподаткування:

2015–2016 рр. $9,70/135,60 \cdot 100\% = +7,15\%$;
2016–2017 рр. $-2,90/307,70 \cdot 100\% = -0,94\%$.

Загальний вплив показників факторів:

2015–2016 рр. $+238,40\% + (-0,07\%) + 162,39\% + 7,15\% = +401,87\%$;

2016–2017 рр. $+12,25\% + 0,03\% + (-33,40\%) + (-0,94\%) = -22,06\%$.

Результати вищевказаного факторного аналізу показали, що за період дослідження найбільший вплив на приріст прибутку до оподаткування склав ріст прибутку від реалізації – 238,40% у 2015–2016 рр. та 12,25% у 2016–2017 рр. Суттєвий негативний вплив на розмір прибутку до оподаткування у 2016–2017 рр. спричинило збільшення статті інших операційних витрат (33,40%).

Якщо порівняти темпи зростання операційних доходів, то вони збільшилися (порівняно з витратними статтями у 2015–2016 рр.), що

надало позитивний вплив на величину прибутку до оподаткування. Що стосується періоду 2016–2017 рр., то резерви збільшення прибутку значно скоротилися (–22,06%). Незважаючи на це, можна зробити висновок, що збільшення доходів та скорочення витрат є резервами зростання показників фінансових результатів діяльності підприємства.

Для подальшого аналізу виконаємо вертикальний аналіз структури прибутків звітнього року для ТОВ «МАКБУД СЕРВІС». Аналіз структури прибутків звітнього року дає нам можливість побачити те, з чого складається основна частина прибутку підприємства.

Зведемо зміни у структурі прибутку за 2015–2017 рр. у таблицю 2.

Отримані у процесі розрахунків результати свідчать про те, що структурні зміни присутні за всіма основними показниками фінансових результатів діяльності підприємства, а в цьому разі найбільших змін зазнали розміри прибутку від реалізації продукції та інші операційні витрати, які зростали досить швидкими темпами. Це зростання зменшило суму чистого прибутку, причому суттєво. Таке різке зростання інших операційних витрат є негативним фактором.

У 2017 р. (порівняно з 2016 рр.) зменшилася частка прибутку від реалізації продукції і від інших операційних і позареалізаційних

доходів. Проте у період з 2015 до 2016 року ці показники зростали великими темпами.

Показники зміни інших операційних доходів і витрат мають такі значення: за період 2015–2016 рр. вони мали негативне значення: – 0,28%. За 2016–2017 рр. це значення змінилося на позитивне у 0,07% до підсумку, тобто питома вага даного фактора знизилася на 41,19%.

Сума прибутку до оподаткування сформована за рахунок:

прибутку від реалізації 2015 р. – 21,34%, 2016 р. – 483,48%, 2017 р. – 511,28%;

інших операційних доходів 2015 р. – 0,42%, 2016 р. – 0,15%, 2017 р. – 0,22%.

Сумарний вплив цих факторів на величину прибутку склав:

2015 р.: 21,34% + 0,42% = 21,76%;

2016 р.: 483,48% + 0,15% = 483,63%;

2017 р.: 511,28% + 0,22% = 511,50%.

Негативний вплив на розмір прибутку зробило зростання інших позареалізаційних (75,53%, 15,04%, та 12,91% за 2015, 2016, та 2017 рр. відповідно) й інших операційних витрат (353,88%, 347,42%, та 271,61% за 2015, 2016, та 2017 рр. відповідно).

Сумарний вплив цих факторів склав:

2015 р.: 75,53% + 353,88% = 429,71%;

2016 р.: 15,04% + 347,42% = 362,46%;

2017 р.: 12,91% + 271,61% = 284,67%.

Таблиця 2

Структура показників, що характеризують фінансові результати діяльності ТОВ «МАКБУД СЕРВІС»

Показник	2015 р.		2016 р.		2017 р.		Зміна (+,-)%	
	тис. грн.	% до підсумку	тис. грн.	% до підсумку	тис. грн.	% до підсумку	2015-2016 рр.	2016-2017 рр.
1. Прибуток до оподаткування	70,90	100,00	135,60	100,00	307,70	100,00	0,00	0,00
1.1. Прибуток від реалізації продукції (валовий прибуток)	332,20	21,34	655,60	483,48	693,30	511,28	462,14	27,80
1.2. Інші операційні доходи	0,30	0,42	0,20	0,15	0,30	0,22	-0,28	0,07
1.4. Інші операційні витрати	250,90	353,88	471,10	347,42	368,30	271,61	-6,46	-75,81
1.5. Інші позареалізаційні витрати	10,70	75,53	20,40	15,04	17,50	12,91	-60,48	-2,14
2. Чистий прибуток (збиток) звітнього періоду	34,10	48,10	135,60	100,00	282,50	208,33	51,90	108,33

Загальний вплив позитивних і негативних факторів на величину прибутку склав:

2015 р.: 21,76% + (- 429,71%) = -407,95%;
 2016 р.: 483,63% + (- 362,46%) = +121,17%;
 2017 р.: 511,50% + (-284,67%) = +226,83%.

Таким чином, у 2015 р. сума негативних змін перевищувала суму позитивних факторів, а у 2016 та 2017 рр. сума позитивних перевищила суму негативних факторів, що й призвело до зростання прибутку до оподаткування та чистого прибутку.

Значення аналізу прибутку і рентабельності важко переоцінити, але воно зводиться до головної мети – визначити та підрахувати можливі резерви зростання прибутку.

Основними резерви зростання прибутку може бути:

- збільшення обсягів виробництва продукції (робіт, послуг);
- зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг);
- оптимізація витрат на оплату праці;
- зростання продуктивності праці.

Для подальшого аналізу визначимо вплив окремих чинників на прибуток від реалізації продукції. Результати розрахунків зведемо у таблицю 3.

Розмір виторгу від реалізації залежить від таких факторів. як ціна продукції, доля кожного виду продукції в загальному обсязі реалізації та кількість реалізованої продукції.

У такому разі вплив факторних показників на прибуток можна представити у вигляді адитивної моделі:

$$ЧП = В - С - А - З - О + Ід - Ір - ПНП, \quad (1)$$

Узагальнимо вплив усіх факторів на розмір чистого прибутку (табл. 4).

Виконавши факторний аналіз прибутку, можна зазначити, що найбільший позитив-

ний вплив на розмір прибутку склало підвищення обсягу виробленої продукції (послуг) та зменшення адміністративних витрат, а найбільший від'ємний вплив – від зміни обсягу реалізованої продукції, фінансові доходи та витрати за досліджуваний період відсутні. Таким чином, можна зробити висновки про необхідність підвищувати обсяги реалізації.

Розглянемо резерв збільшення прибутку в результаті збільшення обсягу реалізації ($\sum P_i$), який можна розрахувати за формулою [5, с. 108]:

$$\sum_i P_i = P_i * \Pi_i, \quad (2)$$

де P_i – резерв збільшення обсягу реалізації конкретного виду продукції (послуг);

Π_i – фактичний прибуток від реалізації конкретного виду продукції (послуг).

Якщо на підприємстві визначається зростання прибутку через використання резервів обсягу реалізації всієї $\sum P_n$, то суму резерву можна розрахувати за формулою [5, с. 108]:

$$\sum P_n = \frac{\Delta P \cdot R_n}{100 + R_n}, \quad (3)$$

де ΔP – загальна сума резерву збільшення обсягу реалізованої продукції (послуг);

R_n – рентабельність реалізованої продукції (послуг).

Під час проведення факторного аналізу виявлено, що значно знизився виторг від реалізації (загальне відхилення склало за 2015–2017 рр. – 4050,3 тис. грн.). Така ситуація склалася внаслідок фінансової кризи, тому що з підприємством вчасно не розраховувалися за послуги та товари. Вартість залишків готової продукції на складі на 31.12.2017 р. складала 1147,5 тис. грн.

Таблиця 3

Факторний аналіз прибутку ТОВ «МАКБУД СЕРВІС» тис. грн.

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2015-2017 рр.
Виторг від реалізації продукції (послуг) (далі – В)	4904,4	2849,2	854,1	-4050,3
Собівартість реалізованої продукції (послуг) (далі – С)	-4572,2	-2193,6	-160,8	4411,4
Адміністративні витрати (далі – АВ)	-64,9	-127,3	-47,2	17,7
Витрати на збут (далі – ВЗ)	-21,4	-47,9	-143,4	-122
Інші операційні витрати (далі – ІОВ)	-164,6	-295,9	-177,7	-13,1
Фінансові доходи (далі – Фд)	-	-	-	-
Фінансові витрати (далі – Фв)	-	-	-	-
Податок на прибуток (далі – ПНП)	36,8	28,7	25,2	-11,6
Чистий прибуток (далі – ЧП)	34,1	135,6	282,5	248,4

Таблиця 4

Вплив факторів на чистий прибуток звітного періоду ТОВ «МАКБУД СЕРВІС»

Показник	Сума, тис. грн.
Зміна цін	814,0
Обсяг реалізованої продукції (послуг)	-4141,8
Обсяг виробленої продукції (послуг)	4428,6
Адміністративні витрати, витрати на збут	117,4
Фінансові доходи	-
Фінансові витрати	-
Податок на прибуток	11,6
Разом	1229,8

Таблиця 5

Резерви можливого зростання прибутку і рентабельності ТОВ «МАКБУД СЕРВІС», тис. грн.

Назва резерву	Сума, тис. грн.
Зміна обсягу реалізованої продукції	214,6
Зниження собівартості продукції	4411,4
Адміністративні витрати, витрати на збут	117,4
Разом	4743,4

Для ТОВ «МАКБУД СЕРВІС» сума резерву всієї продукції (послуг) за звітний період склала 1147,5 тис. грн., а рентабельність цієї продукції – 23,0%. Виходячи з цього, сума резерву становитиме:

$$\sum P_n = \frac{1147,5 \cdot 23,0}{100 + 23,0} = 214,6 \text{ тис. грн.}$$

Далі визначимо резерви зростання прибутку від зниження собівартості товарної продукції. Резерви зростання прибутку можуть розраховуватися за кожним видом продукції і загалом за всією продукцією (послугами) підприємства. Резерв збільшення прибутку від зниження собівартості кожного виду продукції (послуг) визначають так [5, с. 108]:

$$\sum_i P_n = \Delta P_{ci} \cdot VP_i, \quad (4)$$

де ΔP_{ci} – резерв зниження собівартості конкретного виду продукції (послуг);

VP_i – можливий обсяг реалізації конкретного виду продукції (послуг).

Для вияву суми резерву збільшення прибутку від зниження собівартості всієї товарної продукції (послуг), до розрахунку береться вся сума резервів зниження собівартості продукції, яка визначена на основі аналізу собівартості продукції(послуг). За період з 2015 р. по 2017 р. собівартість реалізованої продукції знизилась на 4411,4 тис. грн., тобто ця сума може бути резервом збільшення прибутку.

Аналіз фінансових результатів підприємства закінчується підрахунком резервів зростання прибутку і рентабельності підприємства, а також розробленням конкретних заходів щодо впровадження виявлених резервів у виробництво.

Резерви зростання рентабельності підприємства:

$$\frac{4743,4 \cdot 100,0}{4904,4} = 96,72\% .$$

Отже, використовуючи резерви зростання прибутку, підприємство має змогу додатково збільшити рентабельність на 96,72%.

Висновки з цього дослідження. Аналіз фінансових результатів підприємства закінчується розрахунком резервів зростання прибутку і рентабельності підприємства, а також розробленням практичних заходів щодо впровадження виявлених резервів у виробництво.

Проведений аналіз фінансових результатів ТОВ «МАКБУД СЕРВІС» показав, що отримані дані можуть бути використані для розроблення конкретних заходів та управлінських рішень щодо використання виявлених резервів зростання прибутку та рівня рентабельності, що надасть змогу аналізованому підприємству, використовуючи резерви зростання прибутку, додатково збільшити рентабельність на 96,72%.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 668 с.
2. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 256 с.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2007. 528 с.
4. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 392 с.
5. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посіб. Київ: Вища шк., 2003. 278 с.

REFERENCES:

1. Savytska H.V. Economic analysis of enterprise activity: educational manual. K.: Znannia, 2007. 668 p.
2. Hrabovetskyi B.Ye. Economic analysis: educational manual. K.: Tsentr uchbovoi literatury, 2009. 256 p.
3. Boichuk I.M. Business Economics: educational manual. K.: Atika, 2007. 528 p.
4. Kramarenko H.O., Chorna O.Ye. Financial analysis. Textbook. K.: Tsentr uchbovoi literatury, 2008. 392 p.
5. Mets V.O. Economic analysis of financial results and financial condition of the enterprise: educational manual. K.: Vyshcha shk., 2003. 278 p.

Economic justification and calculation of reserves of possible increase of profit and profitability of the enterprise on the example of Makbud Servis TOV

Briushkova N.O.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Management and Logistics
Odessa National Academy of Food Technologies

Zavistovska Ya.O.

Graduate Student
Odessa National Academy of Food Technologies

The article deals with the economic substantiation and practical application of the calculation of reserves for an increase of profit and profitability on a concrete example of the operating enterprise.

The main purpose of the enterprise's existence is to generate profit from its activities and to increase profitability and cost effectiveness in the future. The efficiency of economic activity of the enterprise is the object of attention of all subjects of economic relations. In modern conditions of economic activity in Ukraine, there is a significant decrease in the level of incomes of enterprises, which leads to lower profitability and cost effectiveness, or even to the loss-making activity of business entities.

Profit serves as the basis for the economic and social development of an enterprise, characterizes the efficiency of production, and affects not only the welfare of its owners but also the development of the state as a whole.

It is the significant role of profit in the development of both the enterprise and the state that determines the need to study issues of the search for reserves of profit and profitability growth at enterprises.

Despite a large number of scientific studies devoted to the problems of profitability and cost effectiveness of economic activity of enterprises,

there is still no single universal approach to economic justification and calculation of reserves for a possible increase in profit and profitability of enterprises in Ukraine.

It is the achievement of the maximum value of profit and, accordingly, the minimization of damage – one of the main goals of any commercial organization. Therefore, the main purpose of the analysis of profit and profitability – the identification and assessment of reserves of growth in financial results and their introduction into production.

The main tasks of the enterprise's profit analysis are:

- assessment of the dynamics of the financial results of the enterprise;
- factor analysis of profitability;
- analysis of expenses incurred by the enterprise;
- identification of reserves for profit and profitability growth.

The conducted analysis of financial results of Makbud Servis TOV has shown that the obtained data can be used for the development of specific measures and managerial decisions regarding the use of the identified reserves of profit and profitability level improvement, which will enable the analysed enterprise, using profit growth reserves, to further increase profitability by 96.72%.